

INVAZIVNI TUJERODNI PLOSKI ČRVI

Raziskovalci računajo na vašo pomoč

Teh živali, ki jih na prvi pogled lahko zamenjamo z deževniki, pijavkami ali mladimi slepci, je pri nas vse več in najraje se zadržujejo pod lončnicami, nekatere izločajo toksine

Alenka Tratnik

Na **Univerzi na Primorskem** so začeli iniciativo občanske znanosti, s katero želijo dobiti čim več podatkov o tujerodnih invazivnih ploskih črvih v Sloveniji. Skoraj edini podatki o teh malo poznanih živalih prihajajo z Goriškega. Raziskovalci bodo veseli novih informacij. Kot pravijo, se tujerodni ploski črvi najraje zadržujejo pod lončnicami in vrtnarskim materialom.

Ploski črvi so skupina mehkih, plosčatih nevretenčarjev, ki živijo v vodi, tleh ali kot zajedavci v drugih organizmih. Kopenski ploski črvi, ki jih iščejo raziskovalci **Univerze na Primorskem**, sodijo v skupino vrtničarjev. Te živali pri nas niso domorodne, a so vse bolj pogoste. Običajno so plenilci manjših talnih živali (polžev, deževnikov, mokric, stonog ...) ali mrhovinarji. Ker pa plenijo deževnike in druge talne organizme, bi v primeru množičnega pojavljanja lahko porušili naravno ravnovesje v tleh, opozarjajo biologi.

"Imajo dolgo sploščeno telo, dolgi so od nekaj centimetrov do 30 centimetrov ali več. Na prvi pogled jih lahko zamenjamo z golimi polži, deževniki, pijavkami ali mladimi slepci. Od deževnikov se ločijo po tem, da nimajo telesa iz 'obročkov', od pijavk po tem, da nimajo priseskov, od polžev po tem, da nimajo tipalk. Premikajo se s pomočjo mišic in migetalk na spodnji strani telesa ter izločajo sluz, ki jim olajša drsenje. So dvospolniki, nekatere vrste pa se lahko razmnožujejo tudi z delitvijo telesa. Običajno jih najdemo v vlažnih tleh, pod lonci ali v podstavkih okrasnih rastlin, pod kamni in med lesom. Pogosti so v rastlinjakih, kamor prispejo z uvozom rastlin. Nekateri ploski črvi lahko izločajo toksine, zato se jih ne dotikamo z golimi rokami," je pojasnila **dr. Živa Fišer**, predstojnica Oddelka za biodiverzitetu Fakultete za matematiko, naravoslovje in informacijske tehnologije **Univerze na Primorskem**.

Nekaj primerkov ploskih črvov so v preteklosti našli tudi v Sloveniji, a kot

dodaja Živa Fišer, je o njih zelo malo podatkov. Podatke zdaj zbirajo prek elektronskega sporočila na ploskicrvi@upr.si, v facebook skupini Tujerodni ploski črvi v Sloveniji, prek obrazca <https://forms.office.com/e/MAKv9LWgxb>, ob delovnikih pa tudi na stacionarni telefon 05/66-35-807.

"Živali fotografirajte in jih, če je mogoče, ujemite v zaprto plastično ali stekleno posodo ter se obrnite na nas. V posodo dodajte nekaj plasti navlaženih papirnatih robčkov in jo shranite v hladilniku. Živali se ne dotikajte z golimi rokami, temveč jih privzdignite s pomočjo paličic, ker lahko nekateri ploski črvi izločajo toksine," je še pristavila dr. Živa Fišer.

30

centimetrov in več lahko ploski črvi merijo v dolžino

Ploski črv se giblje čez lastno sluz.
Foto: Živa Fišer